

بازنگری در نقش مؤسسات در ایجاد اجتماعی با برابری جنسیتی

بیانیهٔ جامعهٔ جهانی بهائی خطاب به شصت و هشتمین نشست کمیسیون مقام زن

نیویورک ۲۴ فوریهٔ ۲۰۲۴

بازنگری در نقش مؤسسات در ایجاد اجتماعی با برابری جنسیتی

بیانیهٔ جامعهٔ جهانی بهائی
خطاب به شصت و هشتمین
نشست کمیسیون مقام زن
نیویورک ۲۴ فوریهٔ ۲۰۲۴

در روستای کاتیولا در زامبیا، مؤسسهٔ اداره‌کنندهٔ یک جامعهٔ دینی محلی که اعضای آن توسط خود جامعه انتخاب می‌شوند، گردهمایی دو روزه‌ای را با حضور حدود ۱۲۰ زن از جامعهٔ محلی و از ادیان گوناگون برگزار کرد تا به بررسی پرسش‌هایی دربارهٔ نقش زنان در اجتماع بپردازند. مردان عضو این مؤسسه، مسئولیت‌های

تدارکاتی مانند پخت و پز و توزیع غذا را بر عهده گرفتند تا زنان عضو بتوانند مشارکتی کامل‌تر در این گردهمایی داشته باشند؛ سطحی از حمایت که بسیاری آن را در بستر تاریخی آن اجتماع، تحولی چشمگیر توصیف کرده‌اند. این گردهمایی که بخشی از یک فرایند مستمر مشورت

اگر مؤسسات
به جای آنکه با ویژگی‌های سنتی
مردسالارانه‌ای مانند اقتدارگرایی و
رقابت جویی شناخته شوند، از صفاتی
چون انعطاف‌پذیری، پاسخگویی و
همکاری برخوردار باشند،
جامعه چه شکلی به خود
خواهد گرفت؟

و همکاری میان رهبران سنتی، کنشگران دینی، والدین، جوانان و کودکان بود، به تشکیل کلاس‌های سوادآموزی برای زنان روستا، راه‌اندازی باغچه‌های خانگی، ایجاد یک صندوق پس‌انداز محلی برای تقویت درآمدزایی زنان و تأسیس یک مرکز یادگیری محلی انجامید. شرکت‌کنندگان در این گردهمایی همچنین بررسی کردند که برای تحقق کامل‌تر اصل برابری جنسیتی و رفع موانع مشارکت همه‌جانبه زنان در حیات جامعه، چه تغییراتی باید در شیوه عملکرد روستا، از جمله در ساختارها و هنجارهای حاکم بر آن، صورت گیرد.

اگر مؤسسات به جای آنکه زنان را به

حاشیه برانند، بر تحقق برابری

جنسیتی و الزامات متعدد

آن تمرکز کنند، چه

تغییراتی می‌تواند

رخ دهد؟ اگر برابری

جنسیتی به‌طور

هم‌زمان در طیفی

از مؤسسات

گوناگون پیش برود و

پیشرفت در یک حوزه

به‌دلیل تداوم موانع

در حوزه‌های دیگر مختل

نشود، چه وضعیتی پدید

خواهد آمد؟ و اگر مؤسسات به جای

آنکه با ویژگی‌های سنتی مردسالارانه‌ای مانند اقتدارگرایی و رقابت‌جویی

شناخته شوند، از صفاتی چون انعطاف‌پذیری، پاسخگویی و همکاری

برخوردار باشند، جامعه چه شکلی به خود خواهد گرفت؟

شکل‌گیری

اجتماعاتی با الگوهای استوار
برابری جنسیتی تنها زمانی ممکن
خواهد شد که مؤسسات - به‌ویژه
مؤسسات مرتبط با آموزش، حکم‌روایی
و تجارت - ساختار خود را هرچه بیشتر بر
پایه اصول برابری و عدالت بازسازی کنند و
اعضای آن‌ها نیز بکوشند این اصول را در
فعالیت‌ها و خدمات خود
به کار گیرند.

تجربه‌هایی همچون آنچه در روستای کاتویولا رخ داده، گامی است در مسیر پاسخ به این پرسش‌ها و تصویری روشن‌تر از تأثیر مؤسسات بر نقش‌ها، شرایط و فرصت‌های پیش روی زنان و دختران ارائه می‌دهد. شکل‌گیری اجتماعی با الگوهای استوار برابری جنسیتی تنها زمانی ممکن خواهد شد که مؤسسات - به‌ویژه مؤسسات مرتبط با آموزش، حکم‌روایی و تجارت - ساختار خود را هرچه بیشتر بر پایه اصول برابری و عدالت بازسازی کنند و اعضای آن‌ها نیز بکوشند این اصول را در فعالیت‌ها و خدمات خود به کار گیرند.

متأسفانه، فقدان بینش مؤسساتی لازم، تعهد اخلاقی و قابلیت‌های اجرایی و نیز اشکال مختلف فساد یا حتی صرفاً ناکارآمدی، موجب تضعیف اعتماد عمومی به مؤسسات شده و در بسیاری از مناطق، به بحرانی فزاینده در زمینه اقتدار و حکم‌روایی انجامیده است. از این رو، جامعه جهانی بهائی از تمرکز کمیسیون مقام زن در سال جاری بر تقویت مؤسسات به‌عنوان ابزاری برای پیشبرد برابری جنسیتی و توان‌افزایی زنان و دختران استقبال می‌کند و این اقدام را به‌جا و به‌موقع می‌داند.

واقعیت تاسف‌بار این است که بسیاری از مؤسسات و اعضای آن‌ها به حفظ وضع موجود پایبند هستند و برخی نیز فعالانه برای تداوم الگوهای تبعیض‌آمیز یا ناعادلانه در روابط جنسیتی تلاش می‌کنند. با این حال، مؤسسات فراوان دیگری - از سازمان‌هایی که رسماً

برای پیشرفت
به سوی اجتماعی
مبتنی بر برابری جنسیتی،
ساختارهای مؤسساتی باید
شیوه‌ای از انطباق مستمر با
واقعیت‌های در حال تحول
اجتماعی را اتخاذ
کند.

به جنبش زنان وابسته‌اند گرفته تا سازمان‌هایی که در حوزه‌های گوناگون فعال‌اند و تلاش‌هایشان در نهایت به زنان و دختران نفع می‌رساند- هر روز در حال پیشبرد آرمان برابری جنسیتی هستند. کمک به این مؤسسات برای افزایش اثربخشی اقدامات مفیدشان، راهکاری کلیدی است برای اطمینان از آنکه سیاست‌ها و تصمیم‌ها بیش از پیش به ملاحظات جنسیتی توجه کنند. برای نمونه، می‌توان فضاهایی منظم برای گفت‌وگو ایجاد کرد تا سازمان‌های مختلف بتوانند در فرایند یادگیری مشترکی تجربیات خود را با یکدیگر به اشتراک بگذارند و از هم بیاموزند. بنابراین، سازمان‌ها و نهادهای مرتبط با جنبش زنان نیز شایسته است به نحوه عملکرد مؤسسات مربوطه توجه کافی داشته باشند؛ همان‌گونه که همه مؤسسات باید به پیشرفت و ارتقای وضعیت زنان توجه نشان دهند.

برای پیشرفت به سوی اجتماعی مبتنی

بر برابری جنسیتی، ساختارهای

مؤسساتی باید شیوه‌ای از انطباق

مستمر با واقعیت‌های در حال

تحول اجتماعی را اتخاذ کنند.

کسانی که با فرایندهای

بین‌المللی آشنایی

دارند، به خوبی از ضرورت

انعطاف‌پذیری مؤسسات، از

نظر ساختار، عرف امور اجرایی،

اصلاحات سازمانی و موارد مشابه

آگاهند. با این حال، در عمل اغلب در

برابر چنین انعطافی مقاومت می‌شود؛ خواه

دلیل ترس تغییر باشد یا آسان‌تر بودن حفظ وضع موجود.

در مسیر

ایجاد تغییر اجتماعی

سازنده، به ویژه در حوزه‌هایی

همچون باورها، نگرش‌ها و

ارزش‌هایی نظیر برابری جنسیتی،

غنی‌ترین تجربیات معمولاً از

سطح توده مردم سرچشمه

می‌گیرد.

برای اینکه مؤسسات بتوانند اهداف خود را به طور مؤثرتری دنبال کنند، لازم است بر این گونه گرایش‌ها غلبه شود. به‌ویژه، باید حس عمیقی از تلاش مشترک در راه تحقق آرمان برابری جنسیتی به وجود آید که فراتر از تعلق و وابستگی به یک بخش، برنامه، سازمان یا منبع مالی خاص باشد. در حالی که مؤسسات برای بهبود عملکرد خود تلاش می‌کنند، می‌توانند به اجرای مؤثرتر برنامه‌های جهانی یا سیاست‌های ملی کمک کنند تا این برنامه‌ها و سیاست‌ها با واقعیت‌های خاصی که زنان و دختران در مناطق مختلف با آن مواجه‌اند، هماهنگی بیشتری داشته باشند. در این زمینه، مفهوم «چارچوب فکری» مشترک بسیار مفید است. این چارچوب هم اصول کلی هدایت‌کننده اقدامات در سطح توده مردم و هم رویکردهای روش‌شناختی زیربنایی آن‌ها را مشخص می‌کند. سازمان‌دهی تلاش‌ها بر مبنای چنین چارچوبی، مبنایی از عناصر مشترک فراهم می‌سازد که به کنشگران گوناگون امکان می‌دهد به شیوه‌ای سازنده با یکدیگر گفت‌وگو کنند و در شکل‌گیری مجموعه‌ای مشترک از تجربه‌ها و دانش سهیم شوند. به این ترتیب، آنان می‌توانند از رویکردهای یکدیگر بیاموزند، بی‌آن‌که به تقلید کورکورانه روی آورند.

مؤسسات همچنین می‌توانند در تسهیل جریان اطلاعات و دانش نقشی حیاتی ایفا کنند. در مسیر ایجاد تغییر اجتماعی سازنده، به‌ویژه در حوزه‌هایی همچون باورها، نگرش‌ها و ارزش‌هایی نظیر برابری جنسیتی، غنی‌ترین تجربیات معمولاً از سطح توده مردم سرچشمه می‌گیرد. اغلب عمیق‌ترین بینش‌ها در گوشه خیابان، میدان روستا یا پای میز آشپزخانه آشکار می‌شوند؛ بینش‌هایی درباره اینکه چگونه می‌توان هنجارهای تبعیض‌آمیز و عادات دیرپای مردسالارانه را به تدریج تضعیف کرد و راه را برای شکل‌گیری روابطی نو میان زنان و مردان هموار ساخت. با این حال، اگر این فرایندها با مجاری پژوهش و تبادل دانش در سطوح وسیع‌تر ارتباط نداشته باشند، دامنه تأثیر آن‌ها محدود خواهد بود. از این رو، یکی

از نیازهای مهم، تقویت سازوکارهای مؤسساتی است که بتوانند تجارب مرتبط با پیشرفت زنان را از سطح توده مردم در جوامع محلی گردآوری کنند، در سطح ملی یا جهانی تجمیع و تحلیل نمایند و بر این اساس، الگوهای سازنده و رویکردهای اثربخش را شناسایی کنند. سپس می‌توان بینش‌های به دست آمده را از طریق همان مجاری به سطح توده مردم بازگرداند تا راهنمایی برای برنامه‌ریزی و اقدامات آینده باشند.

مؤسسات با همکاری جوامع محلی و شمار فراوانی از افراد، برای پیشبرد خیر عمومی فعالیت می‌کنند. در طیف گسترده‌ای از زمینه‌های فرهنگی، اصول و عناصری که در بالا ذکر شد نقشی حیاتی در پابندی هرچه بیشتر این سه نقش‌آفرین کلیدی به اصل برابری جنسیتی و اجرای پیوسته آن ایفا کرده است. مؤسسات زمانی به عاملانی مؤثرتر برای تحوّل حقیقی اجتماع تبدیل شده‌اند که علاوه بر

اصلاح و بهبود فرایندهای عملکرد

درونی خود، آن‌ها را با اصول

اخلاقی و معنوی بنیادینی

همسو ساخته‌اند؛

اصولی نظیر این که

زنان و مردان همواره

در توانمندی‌ها و

ظرفیت‌ها برابرند، رفاه

هر بخش از نوع بشر

به‌طور جدایی‌ناپذیری به

رفاه کل آن وابسته است

و جستجوی عقلانی حقیقت

یکی از نیازهای

مهم، تقویت سازوکارهای

مؤسساتی است که بتوانند تجارب

مرتبط با پیشرفت زنان را از سطح توده

مردم در جوامع محلی گردآوری کنند،

در سطح ملی یا جهانی تجمیع و تحلیل

نمایند و بر این اساس، الگوهای

سازنده و رویکردهای اثربخش را

شناسایی کنند.

باید بر پیروی از ایدئولوژی‌های خشک و تعصبات بی‌اساس غلبه یابد. هرچند این نمونه‌ها تنها گام‌هایی کوچک در مسیری بسیار طولانی هستند، تجربیاتی همچون گردهمایی‌های مستمر زنان در کاتیولا، امکان ایجاد رویکردهای نو در مؤسسات اجتماع و الگوهای جدیدی از روابط را میان این مؤسسات با افراد و جوامعی که به آن‌ها خدمت می‌کنند آشکار می‌سازند. چنین تجربه‌هایی

نشان می‌دهند که چگونه اصل

برابری جنسیتی می‌تواند در یک

جمعیت، هم به‌عنوان هدفی

ارزشمند به خودی خود

مطرح شود و هم به‌عنوان

ابزاری مؤثر برای تحقق

سایر اهداف اجتماعی

عمل کند. بدین ترتیب،

حرکتی منسجم و فراگیر

برای ساختن اجتماعاتی با

سطح بالای برابری جنسیتی

می‌تواند به تدریج در مناطق بیشتری

شکل بگیرد.

مؤسسات

زمانی به عاملانی مؤثرتر

برای تحوّل حقیقی اجتماع

تبدیل شده‌اند که علاوه بر اصلاح و

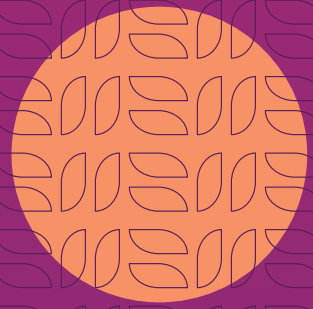
بهبود فرایندهای عملکرد درونی خود،

آن‌ها را با اصول اخلاقی و معنوی

بنیادینی همسو

ساخته‌اند.

Bahá'í
International
Community

Copyright © 2024 Bahá'í International Community

866 United Nations Plaza, Suite 120

New York, NY 10017, USA

www.bic.org